

SÜGÜSEVÄRMIQ

verrev, köllanõ, rohilinõ, sinine, hahk, seerik, vihmäsirm

süküs

Kersti Ots

Kummikit ja vihmamäntlit
tahtnu saiaq uhkit.
Nüüd ei olõq, nüüd ei olõq
kassu inämp tuhvlist.
Haara uma vihmavafo,
naka pilvi püüdmä.
Imä jääski, imä jääski
lumbi taadõ hüüdmä.

Küsümüisi

1. Määnest värmis võissiq ollaq pilveq,
kummiguq, vihmavari?
Tsehkendäq seo luulõtusõ perrä pilt.
2. Kuis hinnäst sügüse rõivilõ pandaq, et vällän olõs hää ollaq?
3. Kuis su meelest om võimalik vihmäsirmiga pilvi püüdäq?
4. Midä imä või lumbi takast hõigadaq?

Ülesannõq 1. Loeq ja lövväq joonõ pääle pasva sõna.
verrev, hall, rohilinõ, köllanõ, kirriv, pruun

Sügüse om....

... kõiv _____

... vaher _____

... upin _____

... kuus _____

.... taivas _____

.... muro _____

A miä om sügüse sinine? _____

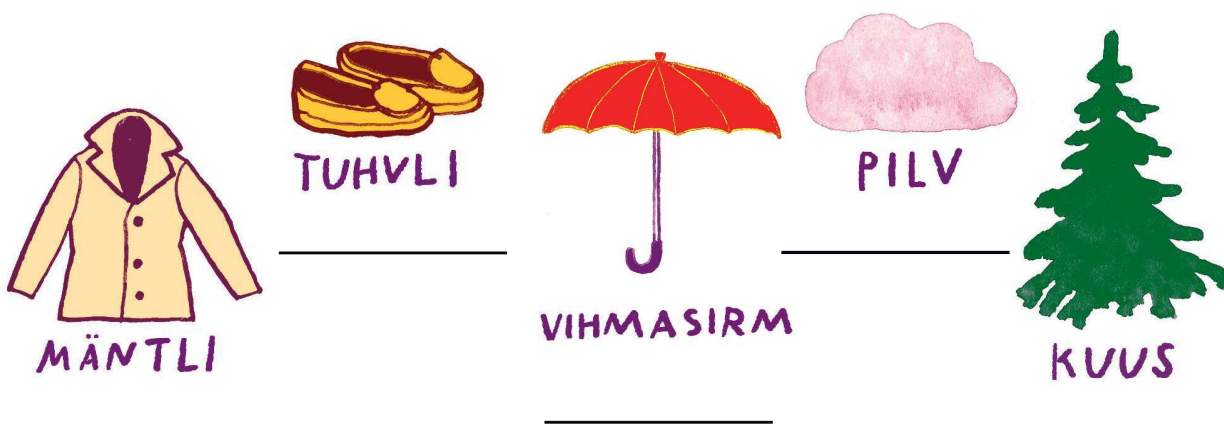
KEELEOPPUS

Eesti keelen om nimisõna mitmusõvormi lõpun **-d**: *pilved*, *lehed*, *lapsed*, *kummikud*.
Võro keelen om nimisõna mitmusõvormi lõpun kakkõhelü, midä märgitäs **q**-ga:
pilveq, *leheq*, *latsõq*, *seeriguq*. d om nigu piiglipildin q.

Kakkõhellü ei olõq eesti keelen pia olõman. Tedä üteldäs õnnõ sõs, ku raputat pääd ja ütlet ä'ä. Timä märkmises ei olõq eesti keelen umma tähte. Võro kiil om rikkamb taa helü poolõst. Kakkõhellü võit märkiq ka ülemädse komaga, näütüses *pilve'*, *lehe'* jne. Sakõstõ juhtus, et jutõn kakkõhellü ei märgitäq. Sõs piät esiq arvo saama, kon tuud piät vällä ütlemä.

Ülesannõq 2. Panõq neoq sõnaq mitmustõ.

Ülesannõq 3. Korjaq koolitii päält puiõ lehti ja kleebiq naist alosapaprõ pääle kokko üts pilt.

Ülesannõq 4. Värmiq õigõ lausõ man leht rohilidsõs ja võlss lausõ man vereväs.

Kaskaq ommaq sügüse inemiisi päämidseq välänkääümise rõivaq.

Seeriguq ja vihmamäntliq passisõq sügüse häste jalga ja sälgä.

Pääle halla lääväq puuleheq lillas vai mustas.

Septembrin jõudvaq rändäjäq tsirguq lõunõst tagasi mi maalõ.

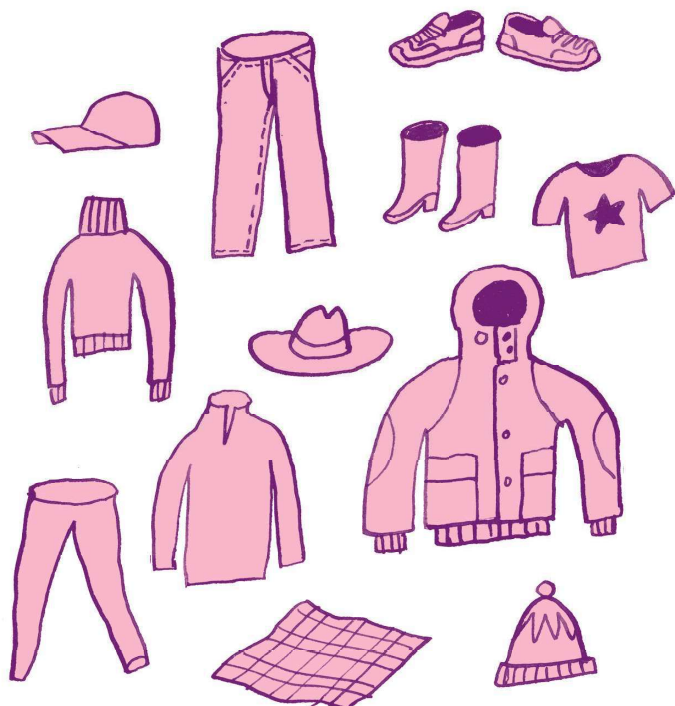
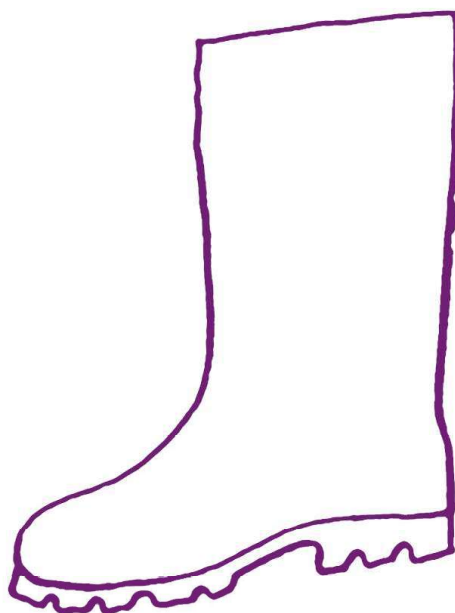
Oktoobrin satasõq leheq puiõ otsast maaha.

Ülesannõq 5.

Värmiq seerik süküsvärmega ja kirodaq mano värme nimeq.

Ülesannõq 6. Miä käü sälgä, päähä ja jalga?
Jaodaq ärq!

hamõq, jopõ, kamps, küpär, müts, nokats, pluusõ, püksiq, retuusi, rätt, seeriguq, tossuq

**PÄÄHÄ
SÄLGÄ
JALGA**

KEELEOPPUS

Eesti keelen om küsümissesõna **kuidas?** ja mi küsümi: **kuidas** sa elad?

Võro keelen ommaq küsümissesõnaq **kui?** ja **kuis?** ja mi küsümi: **kui** sa elät? **kuis** sa elät?

Ülesannõq 7. Kaeq pilti. Märgiq, kas lausõq om õigõ vai võlss.

- ☐ Sügüse ommaq leheq väega värmilidseq.
- ☐ Pildi pääl om hulga pruuni väarmi.
- ☐ Pildi pääl ommaq vahtrõ- ja tammõleheq.
- ☐ Üllen häädkätt om nätäq üts suur tsirk.

Külli Leppik, Edgar Valter, „Aastatsõör pokudõga. Aastaring pokudega“ (2019).

*Süküs kõrd ikk,
kõrd naard.*

**Kuis süküs ikk ja
kuis tä naard?**

Andrus Kivirähk, „Kirriv pini“

1. Määnest väarmi lätš Pontu karv sügüse?
2. Midä Herbert ja timä esä Pontu hääs ette võtiq?
3. Kuis om Pontu kotsilõ üteld? Kas sügüse lõpus oll' tä karvalda ja a) nigu must puujuur vai b) nigu roosa tita?
4. Määnest värvi lätš Pontu karv keväjä?